

Skogspolitik

Sammanfattning

I betänkandet behandlas 28 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2005 som rör vissa skogsfrågor. Motionerna tar upp frågor som rör lagstiftning, skogsnäringen, skogsbruk, skogsvårdsorganisationen, konsekvenser av stormen i södra Sverige samt skydd av skogsmark.

Samtliga motionsyrkanden avstyrks. I betänkandet finns 17 reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Skogsutredningen – förlängt uppdrag	5
Utskottets överväganden	6
Vissa lagstiftningsfrågor m.m.	6
Skogsnäringen m.m.	7
Skogsbruk m.m.	9
Skogsvårdsorganisationen	11
Konsekvenser av stormen i södra Sverige	12
Skydd av skogsmark m.m.	13
Genetiskt modifierat skogsodlingsmaterial	16
Reservationer	18
1. Vissa lagstiftningsfrågor m.m., punkt 1 (m)	18
2. Vissa lagstiftningsfrågor m.m., punkt 1 (fp)	18
3. Vissa lagstiftningsfrågor m.m., punkt 1 (kd)	19
4. Vissa lagstiftningsfrågor m.m., punkt 1 (mp)	19
5. Skogsnäringen m.m., punkt 2 (m)	20
6. Skogsnäringen m.m., punkt 2 (fp)	21
7. Skogsnäringen m.m., punkt 2 (mp)	21
8. Skogsbruk m.m., punkt 3 (m)	22
9. Skogsbruk m.m., punkt 3 (mp)	22
10. Skyddsdikning, punkt 4 (m, kd)	23
11. Plantering av skog på åkermark, punkt 5 (m)	24
12. Skogsvårdsorganisationen, punkt 6 (m)	24
13. Trädslagsneutralt planteringsstöd, punkt 7 (m)	25
14. Skydd av skogsmark m.m., punkt 9 (kd)	25
15. Hantering av nyckelbiotoper, punkt 10 (m, kd)	26
16. Behovet av biologisk mångfald, punkt 11 (mp)	26
17. Genetiskt modifierat skogsodlingsmaterial, punkt 12 (mp)	27
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	28
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005	28

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Vissa lagstiftningsfrågor m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ210, 2005/06:MJ449 yrkandena 10, 13 och 29, 2005/06:MJ519 yrkande 20 och 2005/06:MJ595 yrkande 11.

Reservation 1 (m)

Reservation 2 (fp)

Reservation 3 (kd)

Reservation 4 (mp)

2. Skogsnäringen m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ440 yrkande 1, 2005/06:MJ449 yrkandena 3 och 6 samt 2005/06:MJ519 yrkande 16.

Reservation 5 (m)

Reservation 6 (fp)

Reservation 7 (mp)

3. Skogsbruk m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ383, 2005/06:MJ440 yrkandena 6 och 2005/06:MJ449 yrkandena 2 och 7–9.

Reservation 8 (m)

Reservation 9 (mp)

4. Skyddsdikning

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ440 yrkande 7.

Reservation 10 (m, kd)

5. Plantering av skog på åkermark

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ440 yrkande 9.

Reservation 11 (m)

6. Skogsvårdsorganisationen

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ440 yrkande 3.

Reservation 12 (m)

7. Trädslagsneutralt planteringsstöd

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ440 yrkande 10.

Reservation 13 (m)

8. Sveaskogs roll

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ595 yrkande 4.

9. Skydd av skogsmark m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ323, 2005/06:MJ491, 2005/06:MJ523 yrkande 4 och 2005/06:MJ595 yrkande 8.

Reservation 14 (kd)

10. Hantering av nyckelbiotoper

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ595 yrkande 9.

Reservation 15 (m, kd)

11. Behovet av biologisk mångfald

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ449 yrkande 4.

Reservation 16 (mp)

12. Genetiskt modifierat skogsodlingsmaterial

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ449 yrkande 30.

Reservation 17 (mp)

Stockholm den 23 februari 2006

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Catharina Elmsäter-Svärd

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Catharina Elmsäter-Svärd (m), Åsa Domeij (mp), Sinikka Bohlin (s), Alf Eriksson (s), Rune Berglund (s), Rolf Lindén (s), Sven Gunnar Persson (kd), Kjell-Erik Karlsson (v), Christina Axelsson (s), Lars Lindblad (m), Carina Ohlsson (s), Sverker Thorén (fp), Jan-Olof Larsson (s), Bengt-Anders Johansson (m), Christin Hagberg (s), Anita Brodén (fp) och Claes Västerteg (c).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas 28 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2005 som rör vissa skogsfrågor. Motionerna tar upp frågor som rör lagstiftning, skogsnäringen, skogsbruk, skogsvårdsorganisationen, konsekvenser av stormen i södra Sverige samt skydd av skogsmark.

Samtliga motionsyrkanden avstyrks. I betänkandet finns 17 reservationer.

Skogsutredningen – förlängt uppdrag

Regeringen beslutade den 19 maj 2004 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utvärdera och se över skogspolitiken (dir. 2004:70). Utredningen har antagit namnet Skogsutredningen 2004 (N2004:12). Utredaren skulle redovisa sitt uppdrag senast den 31 december 2005. Genom tilläggsdirektiv (dir. 2004:139) den 7 oktober 2004 beslutade regeringen att utredningen senast den 30 april 2005 skulle lämna ett delbetänkande om utvärdering och översyn av Skogsvårdsorganisationen. Utredningen redovisade uppdraget i delbetänkandet Skog till nytta för alla? (SOU 2005:39).

Enligt beslut vid regeringssammanträde den 22 september 2005 har tiden för uppdraget förlängts till att redovisas senast den 30 september 2006 (dir. 2005:99). Tiden har förlängts med hänsyn till att uppdraget enligt ursprungsdirektivet är mycket omfattande och har blivit försenat av uppdraget i tilläggsdirektivet. Den svåra stormen i södra Sverige i januari 2005 försenar dessutom arbetet, då utredaren önskar ta del av bl.a. Skogsstyrelsens utvärdering av stormarbetet.

Utskottets överväganden

Vissa lagstiftningsfrågor m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett antal motionsyrkanden (m, fp, kd, mp, -) som relaterar till skogsvårdslagstiftningen med hänvisning till den pågående Skogsutredningen.

Jämför reservationerna 1 (m), 2 (fp), 3 (kd) och 4 (mp).

Motionerna

Enligt motion 2005/06:MJ210 (m) är regelverket kring skogsbruket i fjällnära och svårföryngrad skog både svåröverskådligt och till stora delar inaktuellt med hänsyn till dagens skogsbruk samt de erfarenheter som gjorts kring återväxtfrågor. Regelverket behöver därför förenklas.

Ransoneringskraven på större fastigheter bör skärpas, framhålls i motion 2005/06:MJ449 (mp, -) yrkande 10. I dag skall fastigheter med innehav av över 1 000 hektar ha en plan för ett långsiktigt skogsbruk. Dessa planer fyller i dag inte sin ursprungliga funktion, anser motionärerna och hänvisar till att överavverkningar i t.ex. Norrbotten och Västerbotten är tydliga bevis på detta. I motionens yrkande 13 begärs att skogsvårdslagen ändras så att konventionell avverkning inte får förekomma i svårföryngrad skog eller skyddsskog. Avverkning eller skogsåtgärder som syftar till att öka naturvärden eller uppfylla miljö kvalitetsnormer får dock medges. Enligt motionens yrkande 29 bör Skogsstyrelsen ges i uppdrag att ta fram underlag och öka uppmärksamheten kring skogens små vattendrag. Motionärerna anser att ett starkare skydd för skogens vattendrag bör införas, då nuvarande hänsynsregler inte visat sig tillräckliga. Kantzoner mot vattendrag bör inte som i dag klassas som produktiv skogsmark enligt 2 § skogsvårdslagen utan lyftas ut som naturvårdsimpediment som tillhör vattendraget. Ett generellt skydd för sådana kantzoner bör införas som inte konkurrerar med övriga naturhänsyn i 30 § skogsvårdslagen. En bred utredning bör tillsättas med uppgift att föreslå erforderliga ändringar i skogsvårdslagen, anser motionärerna.

I motion 2005/06:MJ595 (kd) yrkande 11 begärs en översyn av lagstiftningen som kan öppna för möjligheten till ersättning för inskränkning i brukandet inom större fornlämningar och fornlämningsområden. De enskilda skogsägarnas kunskaper och intresse för kulturlämningarna i skogen är en stor tillgång, påpekar motionärerna. Ett fortsatt starkt engagemang beror dock på statens syn på förfoganderätten över marken. Dagens skogsägare måste på samma sätt som tidigare generationer ha rätten att bruka sin mark effektivt.

Motion 2005/06:MJ519 (fp) tar upp frågan om förlängning av preskriptionstiden för olaglig skogsavverkning. På grund av den korta preskriptionstiden på två år hinner skogsvårdsstyrelse och miljöåklagare sällan med att handlägga ärendena, hävdar motionärerna. Regeringen bör därför göra en översyn och förlänga preskriptionstiden för dylika miljöbrott (yrkande 20).

Utskottets ställningstagande

Av direktiven till Skogsutredningen framgår att för att det skall gå att bedöma om skogsvårdslagen har den utformning som krävs för att på avsett vis kunna bidra till att uppfylla skogspolitikens mål behöver lagen utvärderas (dir. 2004:70). Även tillsynen över skogsvårdslagens efterlevnad skall utvärderas av utredaren. I skrivelsen Uppföljning av skogspolitiken (skr. 2003/04:39) framhöll regeringen att det är av avgörande betydelse att information om dokumenterade natur- och kulturvärden finns tillgänglig vid planering av skogsbruksåtgärder. Regeringen aviserade också att det inom de närmaste åren bör ske en utvärdering av om dessa s.k. skogs- och miljöredovisningar har fungerat som det är avsett. Utredaren skall därför även belysa i vilken utsträckning skogs- och miljöredovisningar har funnits tillgängliga i enlighet med lagstiftningen samt om dessa har innehållit den information som detta verktyg syftar till att tillhandahålla. Utredaren skall även lämna förslag till hur detta eller andra lämpliga verktyg kan utvecklas, i syfte att bidra till en kostnadseffektiv uppfyllelse av olika miljö- och kulturmiljömål som rör skogen. Den typ av frågeställningar som tas upp i motionerna 2005/06:MJ210 (m), 2005/06:MJ449 (mp, -) yrkandena 10, 13 och 29, 2005/06:MJ519 (fp) yrkande 20 samt 2005/06:MJ595 (kd) yrkande 11 kommer således att belysas inom ramen för Skogsutredningens uppdrag. I avvaktan på utredningens slutredovisning föreslår utskottet att motionerna i berörda delar lämnas utan vidare åtgärd från riksdagens sida. När det gäller motion 2005/06:MJ449 (mp, -) yrkande 29 om skydd av skogens vattendrag vill utskottet därutöver tillägga att det framgår av regleringsbrevet för budgetåret 2006 avseende Skogsstyrelsen att myndigheten skall redovisa hur den har arbetat för att bidra till uppfyllandet av förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön.

Skogsnäringen m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsyrkanden (m, fp, mp, -) om skogsnäringen respektive skogspolitik med hänvisning till att frågorna uppmärksammas inom ramen för den pågående Skogsutredningen.

Jämför reservationerna 5 (m), 6 (fp) och 7 (mp).

Motionerna

I motion 2005/06:MJ440 (m) yrkande 1 framhålls vikten av att svenskt skogsbruk ges förutsättningar att fortsätta att vara konkurrenskraftigt så att Sverige kan behålla sin världsledande position vad gäller skogsindustrin och dess produkter. En förutsättning för att Sverige skall kunna behålla sin position är att investeringar i ny kapacitet och effektivare anläggningar hamnar i landet. I annat fall kommer den inhemska produktionen gradvis att minska i betydelse och skogsbruket därmed att minska sitt bidrag till Sveriges ekonomi. Motion 2005/06:MJ519 (fp) yrkande 16 framhåller varje skogsägares ansvar för och egenintresse av att sköta sitt skogsföretag för en långsiktig god marknadsekonomisk tillväxt. Motion 2005/06:MJ449 (mp, -) tar upp behovet av tillämpbara analyser. En mer differentierad syn på skogsbruket och de nyttigheter som detta skall producera behövs. Behoven och förutsättningarna skiljer sig åt såväl regionalt som mellan ägarkategorier. Datainsamling, utvärdering och skogliga analyser måste därför göras med beaktande av dessa skillnader. Vidare måste de skogliga analyserna ges ökad prioritet (yrkande 3). I yrkande 6 förordas en skogspolitik som bidrar till att skogsekosystemens naturliga funktioner och processer upprätthålls samtidigt som inhemska växt- och djurarter kan fortleva under naturliga betingelser i livskraftiga bestånd.

Utskottets ställningstagande

I direktiven till Skogsutredningen skriver regeringen att utvärderingen skall ta som utgångspunkt att grunderna för den gällande skogspolitiken ligger fast (dir. 2004:70). Skogen och skogsnäringen skall vara ekonomiskt, socialt, kulturellt och ekologiskt hållbar. Skogsbruket är en självbärande näring, och ekonomiska bidrag bör därför inte lämnas till normala åtgärder i ett hållbart skogsbruk. Utgångspunkten innebär också att skogspolitikens två jämställda mål, ett produktionsmål och ett miljömål, ligger fast. Vad denna avvägning mellan skogspolitikens båda jämställda mål betyder vid genomförandet av skogspolitiken skall belysas i ett bredare samhällsperspektiv av utredaren. Inriktningen skall innebära ett hållbart förvaltande av naturresursen skog med bibehållen handlingsfrihet för framtiden. Statens respektive skogsnäringens ansvar för genomförande av skogspolitiken skall förtydligas. Utredaren skall i första hand utgå från att det statliga åtagandet inte skall öka i omfattning. Av direktiven framgår vidare att de förändringar av skogsnäringens villkor som skett de senaste tio åren skall beaktas. Några av de faktorer som påverkat skogspolitiken och som av det skälet skall analyseras är EU-medlemskapet, EU:s utvidgning, internationell skogspolitik, skogsforskningens villkor, miljö- och konsumentkrav, förändringar i privatskogsbruket när alltfler skogsägare inte bor på och brukar sin fastighet samt den fortgående internationaliseringen av skogsindustrin och virkesmarknaden. Globalt och inom EU har mål om att utarmningen av biologisk mångfald skall upphöra 2010 antagits. Enligt regeringen skall virkesförsörjningsfrågorna särskilt belysas, liksom det

svenska skogsbrukets långsiktiga inriktning och utvecklingsmöjligheter på en internationell marknad med ökad konkurrens. De ökande och konkurrerande anspråken på råvaran skall också belysas. Utskottet konstaterar att de frågor som tas upp i motionerna 2005/06: MJ440 (m) yrkande 1, 2005/06: MJ449 (mp, -) yrkandena 3 och 6 samt 2005/06: MJ519 (fp) yrkande 16 kan antas bli föremål för utredarens uppmärksamhet. Några särskilda uttalanden från riksdagen med anledning av motionerna är därför inte påkallade.

Skogsbruk m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker med hänvisning till den pågående Skogsutredningen ett antal motionsyrkanden (s, m, mp, -) som rör skogsbruk. Vidare avstyrks ett motionsyrkande (m) om plantering av skog på åkermark med hänvisning till att möjligheten till sådan plantering föreligger.

Jämför reservationerna 8 (m), 9 (mp), 10 (m, kd) och 11 (m).

Motionerna

Enligt motion 2005/06: MJ383 (s) bör kraftfulla åtgärder sättas in för att öka de skogsvårdande insatserna när det gäller plantering, röjning och gallring. Motion 2005/06: MJ440 (m) yrkande 6 framhåller vikten av skogsgödsling. Med lämpliga skötselmetoder skulle tillväxten i de svenska skogarna kunna öka ytterligare, påpekar motionärerna och hänvisar till försök som visat att tillväxten i vissa delar av landet skulle kunna fyrdubblas om ungskogen gödslades. I motionens yrkande 7 lyfts även skyddsdikning fram som en metod för att öka tillväxten i de svenska skogarna ytterligare. I områden som redan är dikade bör det enligt motionärerna vara möjligt att utan anmälan restaurera diken, särskilt i samband med nyplantering. I de fall tidigare dikningssystem påverkats kraftigt av t.ex. stora stormfällan bör ny dikning tillåtas på arealer som tidigare varit dikade. Enligt motion 2005/06: MJ449 (mp, -) yrkande 2 bör lokala och regionala förhållanden spela en större roll i skogsbruket. I Sverige finns stora regionala skillnader i skogslandskapet i form av en mångfald av skogstyper, ägandeformer, industristrukturer samt natur- och kulturvärden. Trots dessa skillnader är dock skogsbruket förvånansvärt enhetligt, påpekar motionärerna. Även de lokala förutsättningarna bör spela en större roll i skogsbruket. Med lokala förutsättningar avses såväl naturförhållanden, landskapsbild och friluftsin-tressen som val av förnygringsmetod, hyggesavgränsning och ransonerings-aspekter. I motionens yrkande 7 begärs en utredning om hur plantageskogs-bruket skall kunna minimeras i trakter där detta redan är omfattande. Yrkande 8 tar upp frågan om ökade satsningar på kontinuitetsskogar. Motionärerna framhåller att kunskaperna om och den praktiska erfarenheten av

kontinuitetsskogsbruk fortfarande är bristfälliga. En inventering som på beståndsnivå lokaliserar och beskriver kvarvarande kontinuitetsskogar bör därför skyndsamt genomföras. En sådan inventering utgör enligt motionärerna ett viktigt kunskapsunderlag för framtida rådgivning till markägare kring alternativa skogsbruksmetoder. I yrkande 9 framhålls behovet av åtgärder för ökad variation och mångfald i skogsbruket samt ökade omloppstider. Enligt motionärerna är det dags för ett paradigmskifte eller åtminstone en kraftfull satsning på ett diversifierat skogsbruk.

Motion 2005/06:MJ440 (m) tar upp frågan om plantering av skog på överbliven åker. Efter EU:s senaste jordbrukspolitiska beslut kommer lönsamheten i främst spannmålsodlingen att påverkas negativt, hävdar motionärerna. Därtill finns det också beroende på jordbrukspolitiken en stor areal trädesmark som inte får odlas. En alternativ användning av denna mark vore enligt motionärerna att återföra den till produktiv skogsmark (yrkande 9).

Utskottets ställningstagande

Av direktiven till Skogsutredningen framgår att en viktig ambition bakom avregleringen och omläggningen av skogspolitiken år 1993 var att mångfalden av brukningsmetoder skulle främjas, till gagn för landskapsbild, landsbygdsutveckling och biologisk mångfald (dir. 2004:70). Utredaren skall bedöma hur väl produktions- och miljömålen har uppfyllts och beskriva behov av vidareutveckling av mätinstrument för de skogspolitiska målen. Eventuella målkonflikter inom skogspolitiken och mellan skogspolitiken och andra politikområden skall belysas. Enligt direktiven skall det långa tidsperspektiv som gäller för växande skog särskilt beaktas. Enligt regeringen innebär svårigheten att bedöma de långsiktiga effekterna av t.ex. nya regler för skogsskötsel att möjligheter till stor variation i formerna för brukandet bör vara norm. Utredaren skall särskilt uppmärksamma såväl effekterna av tidigare skogsbruksmetoder som pågående arbete och forskning kring nya metoder för skogsbruk. Även framtida klimatförändringar och klimatpolitikens påverkan på svenskt skogsbruk skall beaktas. I direktiven hänvisas till att i regeringens skrivelse Uppföljning av skogspolitiken (skr. 2003/04:39) uppmärksammades problemet med att röjning av ungskog har minskat sedan skogsvårdslagets krav på gallring och röjning slopades år 1993. Särskilda åtgärder för att minska arealen skog med akut röjningsbehov skall därför omfattas av utredarens förslag. De frågeställningar som tas upp i motionerna 2005/06:MJ383 (s), 2005/06:MJ440 (m) yrkandena 6 och 7 och 2005/06:MJ449 (mp, -) yrkandena 2 och 7–9 kommer således att belysas inom ramen för Skogsutredningen. Motionerna bör därför inte föranleda någon ytterligare åtgärd av riksdagen.

När det gäller frågan om plantering av skog på överbliven åker vill utskottet anföra följande. Den jordbruksreform som beslutades år 2003 innebär ingen ändring vad gäller plikträda. På trädan är det inte tillåtet att odla för livsmedels- och foderändamål. Däremot finns det möjlighet att

odla för energi- och industriändamål samt foder till den egna gården. Det är i dag fullt möjligt att återföra åkermark till skogsmark. Det innebär dock att inget gårdsstöd betalas ut. Med det anförda förslår utskottet att motion 2005/06:MJ440 (m) yrkande 9 lämnas utan att riksdagen vidtar någon ytterligare åtgärd.

Skogsvårdsorganisationen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsyrkande (m) om skogsvårdsorganisationens uppdragsverksamhet, med hänvisning till vad regeringen anför i budgetpropositionen för år 2006 och vad som föreskrivs i regleringsbrevet för Skogsstyrelsen.

Jämför reservation 12 (m).

Motionen

Enligt motion 2005/06:MJ440 (m) yrkande 3 bör skogsvårdsorganisationen inte bedriva uppdragsverksamhet gentemot skogsägarna. Det är enligt motionärerna olämpligt att uppdragsverksamhet bedrivs av en myndighet, särskilt som denna samtidigt skall utöva tillsyn över skogsvården. Risken för jäv är uppenbar samtidigt som det finns en marknad där dylika tjänster tillhandahålls. Staten bör inte ägna sig åt näringsverksamhet, framhåller motionärerna.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen beslutade den 14 december 2005, i enlighet med regeringens förslag, att fr.o.m. den 1 januari 2006 sammanföra Skogsstyrelsen och de regionala skogsvårdsstyrelserna till en nationell myndighet med benämning Skogsstyrelsen (bet. 2005/06:MJU2, rskr. 2005/06:107 och 2005/06:108). När det gäller skogsvårdsorganisationens uppdragsverksamhet framgår av budgetpropositionen för år 2006, utgiftsområde 23, att denna alltid har utgjort en betydande del av organisationens verksamhet. Som regeringen anför är verksamheten självfinansierad och utgör ett viktigt inslag i en lokalt spridd distriktsorganisation, som ger organisationen ökade kontakter och trovärdighet mot skogsägare, entreprenörer och skogligen tjänstemän. Samtidigt är uppdragen enligt regeringen ett viktigt verktyg för att genomföra skogspolitiken. Av regleringsbrevet för budgetåret 2006 avseende Skogsstyrelsen framgår att uppdragsverksamheten skall bidra till de skogspolitiska målen genom att tjänster tillhandahålls berörda aktörer. Verksamheten skall bedrivas med hög kvalitet och full kostnadstäckning. Utskottet är inte berett att föreslå något särskilt uttalande av riksdagen med anledning av motion 2005/06:MJ440 (m) yrkande 3. Motionen avstyrks i berörd del.

Konsekvenser av stormen i södra Sverige

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsyrkande (m) om inriktningen på återstående stöd efter stormen i södra Sverige med hänvisning till regeringens förslag till fördelning av de medel som har avsatts till att finansiera återbeskningsåtgärder efter stormen. Vidare avstyrks ett motionsyrkande (kd) om särskilda krav på Sveaskog AB, med hänvisning till att bolaget är en kommersiell aktör.

Jämför reservation 13 (m).

Motionerna

I motion 2005/06:MJ440 (m) anförs att det som återstår av stödpaketet efter stormen Gudrun är planteringsstöd. Motionärerna anser att stödet bör utgå utan styrande inriktning vad gäller val av plantmaterial (yrkande 10).

Enligt motion 2005/06:MJ595 (kd) yrkande 4 är det rimligt att ställa särskilda krav på Sveaskog AB som statligt bolag i en katastrofsituation. En särskild bedömning bör göras av hur Sveaskogs ställning och resurser kan användas för tillvaratagande, lagring och transport av virke. Sveaskog bör även kunna utnyttjas för att i vissa fall byta mark med markägare som förlorat en stor del av sitt skogsinnehav.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har utarbetat ett förslag till fördelning av de sammanlagt 450 miljoner kronor som har avsatts till att finansiera återbeskningsåtgärder efter stormen i södra Sverige i januari 2005. Bedömningen är att ca 130 000 hektar måste återbeskogas, varav ca 100 000 hektar är stödberättigade objekt. I samband med budgetpropositionen anslogs därför ett särskilt stöd på 150 miljoner kronor per år för perioden 2006–2008. Skogsindustrin i den stormdrabbade regionen är enligt regeringen inriktad på att hantera barrträvirke. Skogsstyrelsen, som har undersökt frågan, bedömer att merparten av arealen kommer att återbeskogas med barrskog eller barrskogsdominerad blandskog. Cirka 10 000 hektar bedöms komma att återbeskogas med lövträd. Regeringens förslag innebär att stöd ges till återbesknings genom plantering av barrskog, lövträdsdominerad blandskog och ädellövskog samt till naturlig föryngring av viltskadekänsliga trädslag inom stängsel. Utskottet konstaterar att en princip i arbetet har varit att kostnaden för den enskilda skogsägaren skall bli densamma oavsett vilken typ av återbeskningsåtgärd som väljs. Vidare konstateras att innan stödet kan börja betalas ut måste en notifieringsprocess ske där EU-kommissionen får möjlighet att granska och godkänna förslaget. Med det anförda föreslår utskottet att motion 2005/06:MJ440 (m) yrkande 10 lämnas utan vidare åtgärd i den mån motionsyrkandet inte kan anses tillgodosett.

Beträffande motion 2005/06:MJ595 (kd) yrkande 4 om att ställa särskilda krav på Sveaskog i en katastrofsituation vill utskottet erinra om att Sveaskog AB är en kommersiell aktör på virkesmarknaden. De uppgifter motionärerna föreslår skall läggas på bolaget är myndighetsuppgifter. Utskottet konstaterar att under våren 2005 har bolaget haft möjlighet att på kommersiella villkor ställa resurser till förfogande för andra skogsägare. Utskottet föreslår därmed att motionen i berörd del lämnas utan att riksdagen gör något särskilt uttalande i frågan.

Skydd av skogsmark m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett antal motionsyrkanden (s, kd, c) om reservatsbildning och hantering av nyckelbiotoper, med hänvisning till ett uppdrag åt Statskontoret och den pågående Skogsutredningen. Ett motionsyrkande (mp, -) om behovet av biologisk mångfald i hela Sverige avstyrks med hänvisning till vad utskottet anfört i samband med behandlingen av miljömålspropositionen.

Jämför reservationerna 14 (kd), 15 (m, kd) och 16 (mp).

Motionerna

I motion 2005/06:MJ491 (c, s) anføres att en genomgripande utvärdering av naturreservatspolitiken bör göras, både vad gäller syftet att bevara höga naturvärden och biologisk mångfald samt vilka effekter politiken får på ekonomi och sysselsättning i berörda områden och för landet som helhet. Enligt motion 2005/06:MJ323 (c) bör ett moratorium gälla tills vidare för inköp av mark till reservat i avvaktan på att behov och förutsättningar för verksamheten klargörs. Skälen är bl.a. att avverkningspotentialen i skogsbruket har minskat kraftigt genom de begränsningar som införts genom reservatsbildning och andra miljöhänsyn och att restriktionerna för skogsnäringen sällan har beaktats när det gäller sysselsättningen i landet. Vidare anser motionärerna att det är oklart vad den nuvarande strategin med reservatsbildning egentligen innebär för den biologiska mångfalden. Enligt motion 2005/06:MJ523 (c) yrkande 4 bör i första hand statligt ägd skog avsättas till reservat framför privatägd skog när likvärdiga skyddsvärden finns att tillgå. I motion 2005/06:MJ595 (kd) yrkande 8 begärs att ersättning för reservatsbildning inte skall utgå på statlig mark, inklusive Sveaskogs mark. Enligt motionens yrkande 9 behöver den administrativa hanteringen av nyckelbiotoper, inklusive information och samråd med markägare, bli mer flexibel. Vidare måste staten ta ansvar för att det administrativa arbetet förblir rättssäkert.

Motion 2005/06:MJ449 (mp, -) yrkande 4 lyfter fram behovet av biologisk mångfald i hela Sverige. Motionärerna framhåller att biologisk mångfald inte är något som skall skötas i ett län eller en landsända utan miljömål för skogen bör regionaliseras och genomföras i hela Sverige. Detta synsätt bör också avspeglas i medelstilldelning och styrning från Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. Vidare framhålls att för ökad och bibehållen biologisk mångfald i skogen behövs ytterligare fokus på förvaltning, inte minst med tanke på klimatförändringar, fragmentering av landskapet och insikten att mycket av mångfalden är en följd av brukande. Landskaps- och helhetsperspektiv är nödvändiga liksom att bevara omistliga värden och enskilda hotade arter inom isolerade områden. Slutligen måste den biologiska mångfalden ses ur ett socialt och kulturellt perspektiv med lokal förvaltning som en möjlighet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har nyligen i samband med behandlingen av miljömålspropositionen uppmärksammat regeringens avsikt att låta Statskontoret utreda på vilket sätt statens skogsmark kan underlätta måluppfyllelsen när det gäller delmål 1 om långsiktigt skydd av skogsmark och därefter återkomma till riksdagen i denna fråga (prop. 2004/05:150, bet. 2005/06:MJU3, rskr. 2005/06:48 och 2005/06:49). Som framgår av miljömålspropositionen anser regeringen att det behövs en översyn av hur de olika naturvårdsverktygen bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålet Levande skogar, detta mot bakgrund av att riksdagen tillkännagivit att man anser att en större andel av avsättningarna bör ske genom frivilliga åtaganden och att naturvårdsavtal bör utnyttjas i betydligt större utsträckning än i dag. Utskottet instämde i att ytterligare angelägna åtgärder är att främja lämpliga och kostnadseffektiva lösningar för skyddet via naturreservat, biotopskyddsområden, naturvårdsavtal respektive frivilliga avsättningar. Utskottet konstaterade vidare att det krävs en avsevärd intensifiering av åtgärder för att delmålet om långsiktigt skydd av skogsmark skall nås och att takten i genomförandet av områdesskyddet måste öka genom en tydligare strategi inklusive prioriteringar, utökade resurser och ett effektivare arbete. Den 26 januari 2006 beslutade regeringen (dnr M2006/275/Na) att uppdra åt Statskontoret att utreda på vilket sätt statens skogsmark kan underlätta måluppfyllelsen av miljökvalitetsmålet Levande skogar. Vidare skall Statskontoret göra en utvärdering av befintliga naturvårdsinstrument och lämna förslag som främjar lämpliga och långsiktigt samhällsekonomiskt kostnadseffektiva lösningar för uppfyllandet av delmål 1 under miljökvalitetsmålet Levande skogar. Det framgår även av direktiven till Skogsutredningen att miljömålspropositionen och riksdagens synpunkter på miljökvalitetsmålet Levande skogar skall beaktas av utredaren (dir. 2004:70). Utredaren skall särskilt bedöma behov av ytterligare utvecklingsarbete om miljöhänsyn vid skogsbruk samt olika former för skydd av skog. I enlighet med miljökvalitetsmålet undantas stora arealer produktiv skogsmark från skogsbruk. Nödvändig

skötsel av kulturbetingade värden förekommer endast i begränsad omfattning. Utredaren skall redovisa dels en bedömning av kostnaderna för att sköta såväl natur- som kulturbetingade värden, dels förslag till former för sådan skötsel. Utredaren skall vidare belysa vilka eventuella ytterligare åtgärder som krävs inom den svenska skogssektorn för att 2010-målet om att hejda utarmningen av biologisk mångfald skall kunna uppfyllas. Det ovan anförda tillgodoser enligt utskottets uppfattning i allt väsentligt syftet med motionerna 2005/06: MJ323 (c), 2005/06: MJ491 (c, s), 2005/06: MJ523 (c) yrkande 4 samt 2005/06: MJ595 (kd) yrkandena 8 och 9, som därmed bör lämnas utan vidare åtgärd.

Utskottet har ingen annan åsikt än den som framförs i motion 2005/06: MJ449 (mp, -) yrkande 4 om behovet av biologisk mångfald i hela Sverige. Vid behandlingen av regeringens miljömålsproposition (prop. 2004/05: 150, bet. 2005/06: MJU3, rskr. 2005/06:48 och 2005/06:49) framhöll utskottet den av Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen i juni 2005 redovisade nationella strategin för formellt skydd av skog (dnr 310-419-04). Strategin riktar sig till länsstyrelser, skogsvårdsstyrelser, kommuner, markägareorganisationer, skogsbrukets aktörer, ideella organisationer samt andra berörda. Den utgör grunden för de länsvisa strategier som länsstyrelserna och skogsvårdsstyrelserna utarbetar för det fortsatta arbetet med formellt skydd inom delmål 1 i Levande skogar. Syftet med strategin är att lägga fast en kostnadseffektiv väg att nå det statliga betinget av delmål 1 om långsiktigt skydd av skogsmark, utifrån bl.a. tillgänglig kunskap om skogsbiologiska värdekärnor, lösningar för skydd och förvaltning men även kunskap om andra värden som friluftsliv och kulturvärden. Utskottet konstaterade att en viktig del i strategin kommer att vara att den lägger fast en regional fördelning av det formella skyddet, fördelat på såväl fyra skogliga regioner som på de olika bevarandeformerna. Utskottet instämde i regeringens bedömning att det är nödvändigt med en sådan geografisk fördelning av de statliga insatserna så att det kan säkerställas att biologisk mångfald knuten till skogliga miljöer bevaras i alla delar av landet efter de förutsättningar som råder. Utskottet föreslår att motion 2005/06: MJ449 (mp, -) yrkande 4 lämnas utan vidare åtgärd i den mån motionsyrkandet inte kan anses tillgodosett med det anförda.

Genetiskt modifierat skogsodlingsmaterial

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsyrkande (mp, -) om genetiskt modifierat skogsodlingsmaterial och exoter med hänvisning till vad utskottet tidigare anfört i frågan samt ett regeringsuppdrag till berörda myndigheter om att ta fram en gemensam nationell strategi och handlingsplan som rör främmande arter och genotyper.

Jämför reservation 17 (mp).

Motionen

Motion 2005/06:MJ449 (mp, -) yrkande 30 begär restriktioner kring genetiskt modifierat skogsodlingsmaterial samt exoter. Med hänsyn till de långa tidsaspekterna i skogsbruket är det viktigt att bevara genetisk variation i plantmaterialet. Genetiskt förädlade plantor hör inte hemma i ett uthålligt skogsbruk, påpekar motionärerna. Främmande arter bör användas med mycket stor försiktighet och endast efter noggrann riskanalys.

Utskottets ställningstagande

När det gäller kravet på restriktioner för genetiskt modifierat skogsodlingsmaterial och exoter, dvs. plantmaterial som inte naturligen finns i Sverige, har utskottet tidigare beträffande ett motionsyrkande med samma innebörd anfört följande (bet. 2004/05:MJU8). Det förekommer viss grundforskning om genmodifiering av trädsorter i Sverige, men det finns hittills ingen ansökan om utsläppande på marknaden av en sådan trädsort. Skogsodlingsmaterial får föras in i Sverige från ett land utanför EU endast om Skogsstyrelsen givit tillstånd till det. Tillståndet skall vara förenligt med rådets direktiv 1999/105/EG om saluföring av skogsodlingsmaterial. Skogsvårdslagen (1979:429) tillåter regeringen att meddela bestämmelser om skogsodlingsmaterial om det är påkallat från skogsvårdssynpunkt. Regeringen har i sin tur i skogsvårdsförordningen (1993:1096) givit Skogsstyrelsen bemyndigande att meddela föreskrifter om produktion, handel och införsel av skogsodlingsmaterial. Det finns således i Sverige föreskrifter om den importerade contortatallen och den sibiriska lärken, men utskottet har erfarit att eftersom användningen av dessa trädsorter är på stark tillbakagång saknar dessa regler numera praktisk betydelse. Enligt skogsvårdsförordningen får utländska trädsorter användas som skogsodlingsmaterial endast i undantagsfall. Risken att införsel av sådana exoter också innebär att främmande parasiter etableras eller andra problem uppkommer bedöms som liten, eftersom regelverket föreskriver att Växtskyddsinspektionen kontrollerar allt importerat skogsodlingsmaterials fyto sanitära status. En tänkbar risk är emellertid att en införd art kan komma att ta över på växtplatsen och tränga undan andra arter, men enligt vad utskottet erfarit innebär trädens livscykel och växtsätt att detta inte utgör någon reell risk,

eftersom träd lätt kan gallras eller utrotas. Utskottet avstyrkte med det anförda motionsyrkandet. Utöver det anförda vill utskottet även framhålla att Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Statens jordbruksverk och Fiskeriverket i samråd med Tullverket på uppdrag av regeringen skall ta fram en gemensam nationell strategi och handlingsplan som skall syfta till att etablera ett system för hantering av införsel, förflyttning och utsättning av främmande arter och genotyper. Vad regeringen anför i miljömålspropositionen (prop. 2004/05:150) skall utgöra utgångspunkt för uppdraget. Systemet för hantering av problemet med främmande arter och genotyper skall enligt uppdraget utformas så att det blir ändamålsenligt, kostnadseffektivt och dimensionerat utifrån de faktiska och potentiella riskerna inom detta område. I arbetet bör identifieras om det finns behov av, och om det i så fall är möjligt mot bakgrund av internationella avtal samt regler inom EU, att komplettera det nationella regelverket. Av strategin bör även framgå förslag på vad Sverige bör driva i det fortsatta arbetet inom relevanta internationella forum och processer respektive inom EU, i syfte att uppnå miljö kvalitetsmålen. Skogsstyrelsen bör tillsammans med övriga berörda myndigheter och aktörer även se över existerande program inom miljöövervakningen och analysera om, och i så fall i vilken utsträckning området främmande arter behöver förstärkas inom dessa program. I arbetet bör även andra berörda myndigheter och aktörer ges möjlighet att medverka och komma med synpunkter. Naturvårdsverket skall samordna arbetet och redovisa strategin senast den 1 juli 2008. I avvaktan på den kommande strategin och med hänvisning till vad som i övrigt anförts ovan föreslår utskottet att motion 2005/06: MJ449 (mp, -) yrkande 30 lämnas utan vidare åtgärd i den mån yrkandet inte kan anses tillgodosett.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Vissa lagstiftningsfrågor m.m., punkt 1 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om regelverket för svårföryngrad skog. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ210 och avslår motionerna 2005/06:MJ449 yrkandena 10, 13 och 29, 2005/06:MJ519 yrkande 20 och 2005/06:MJ595 yrkande 11.

Ställningstagande

Det finns potential att öka intensiteten och det ekonomiska utfallet i skogsbruket, både i Norrlands inland generellt och i det fjällnära området. Detta har i sin tur stor betydelse för efterföljande förädlingsled och för övriga samhället i området. Dagens regelverk kring skogsbruket i fjällnära och svårföryngrad skog är både svåröverskådligt och till stora delar inaktuellt med tanke på dagens skogsbruk samt de erfarenheter som gjorts kring återväxtfrågor. Floran av gränser och den omfattande byråkratiseringen ger starkt negativa signaler och skapar en trögrörlighet som är ett allvarligt hinder. Regelverket behöver därför förenklas. Detta bör ges regeringen till känna.

2. Vissa lagstiftningsfrågor m.m., punkt 1 (fp)

av Sverker Thorén (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om preskriptionstiden för olaglig skogsavverkning. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ519 yrkande 20 och avslår motionerna 2005/06:MJ210, 2005/06:MJ449 yrkandena 10, 13 och 29 samt 2005/06:MJ595 yrkande 11.

Ställningstagande

På grund av den korta preskriptionstiden på två år hinner skogsvårdsstyrelse och miljöåklagare sällan med att handlägga ärendena. Folkpartiet anser att regeringen bör göra en översyn av och förlänga preskriptionstiden för dessa miljöbrott. Detta bör ges regeringen till känna.

3. Vissa lagstiftningsfrågor m.m., punkt 1 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en översyn av lagstiftningen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ595 yrkande 11 och avslår motionerna 2005/06:MJ210, 2005/06:MJ449 yrkandena 10, 13 och 29 samt 2005/06:MJ519 yrkande 20.

Ställningstagande

De enskilda skogsägarnas kunskaper och intresse för kulturlämningarna i skogen är en stor tillgång. Men ett fortsatt starkt engagemang är beroende av statens syn på förfoganderätten till marken. Dagens skogsägare måste på samma sätt som tidigare generationer ha rätten att bruka sin mark effektivt. Det behövs därför en översyn av lagstiftningen, som kan öppna för möjligheten till ersättning för inskränkning i brukandet inom större fornlämningar och fornlämningsområden. Detta bör ges regeringen till känna.

4. Vissa lagstiftningsfrågor m.m., punkt 1 (mp)

av Åsa Domeij (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om regelverket för skog. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ449 yrkandena 10, 13 och 29 samt avslår motionerna 2005/06:MJ210, 2005/06:MJ519 yrkande 20 och 2005/06:MJ595 yrkande 11.

Ställningstagande

Ransoneringskraven på större fastigheter bör skärpas. I dag skall fastigheter med innehav över 1 000 hektar ha en plan för ett långsiktigt skogsbruk. Dessa planer fyller inte sin ursprungliga funktion. Överavverkningar i t.ex. Norrbotten och Västerbotten är tydliga bevis på detta.

Skogsvårdslagen bör ändras så att konventionell avverkning inte får förekomma i svårförnygrad skog eller skyddsskog. I dag får avverkning i svårförnygrad skog eller skyddsskog inte ske utan Skogsstyrelsens tillstånd. Konventionellt skogsbruk bör över huvud taget inte bedrivas i sådana skogar. Däremot bör avverkning eller skogsåtgärder med syfte att öka naturvärden eller uppfylla miljö kvalitetsnormer medges.

Skogsstyrelsen bör ges i uppdrag att ta fram underlag samt öka uppmärksamheten kring skogens små vattendrag. Ett starkare skydd för skogens vattendrag bör införas, då nuvarande hänsynsregler inte visat sig tillräckliga. Kantzoner mot vattendrag bör inte som i dag klassas som produktiv skogsmark enligt 2 § skogsvårdslagen utan lyftas ur som ”naturvårdsimpediment” som tillhör vattendraget. Ett generellt skydd för sådana kantzoner bör införas som inte konkurrerar med övriga naturhänsyn i 30 § skogsvårdslagen. En bred utredning bör tillsättas med uppgift att föreslå erforderliga ändringar i skogsvårdslagen.

Vad som ovan anförts om regelverket för skog bör ges regeringen till känna.

5. Skogsnäringen m.m., punkt 2 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen om att öka produktionen av skog. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ440 yrkande 1 och avslår motionerna 2005/06: MJ449 yrkandena 3 och 6 samt 2005/06: MJ519 yrkande 16.

Ställningstagande

Sverige är framgångsrikt och står för närmare 10 % av världshandeln av massa och papper och över 10 % för sågade trävaror. En förutsättning för att Sverige skall kunna behålla sina positioner på världsmarknaden är att investeringar i ny kapacitet och effektivare anläggningar hamnar här. I annat fall kommer produktionen gradvis att minska i betydelse. Skogsbruket kommer därmed också att minska sitt bidrag till Sveriges ekonomi. Det är viktigt att svenskt skogsbruk ges förutsättningar att fortsätta vara

konkurrenskraftigt så att Sverige kan behålla sin världsledande position vad gäller skogsindustrin och dess produkter. Detta bör ges regeringen till känna.

6. Skogsnäringen m.m., punkt 2 (fp)

av Sverker Thorén (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skogsägares ansvar. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ519 yrkande 16 och avslår motionerna 2005/06:MJ440 yrkande 1 och 2005/06:MJ449 yrkandena 3 och 6.

Ställningstagande

Vi anser att 1993 års skogspolitiska beslut med två jämställda mål, ett näringspolitiskt mål och ett miljömål, bör ligga fast. Vår tolkning av detta innebär inte en sifferexercis utan handlar mer om en långsiktig marknad. När det gäller uppfyllandet av skogspolitikens mål måste återbeskogning ske på sätt som lagen föreskriver. I fråga om röjning finns ett stort behov av att den ökar. Detta bör inte ske genom tvångslagstiftning utan genom fortsatt information och rådgivning. Enligt vår mening har varje skogsägare ansvar för och egenintresse av att sköta sitt skogsföretag för långsiktigt god marknadsekonomisk tillväxt. Detta bör ges regeringen till känna.

7. Skogsnäringen m.m., punkt 2 (mp)

av Åsa Domeij (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om tillämpbara analyser respektive skogspolitiken. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ449 yrkandena 3 och 6 samt avslår motionerna 2005/06:MJ440 yrkande 1 och 2005/06:MJ519 yrkande 16.

Ställningstagande

En mer differentierad syn på skogsbruket och de nyttigheter detta skall producera behövs. Behoven och förutsättningarna skiljer sig åt såväl regionalt som mellan ägarkategorier. Datainsamling, utvärdering och skogliga analyser måste göras med beaktande av dessa skillnader. De skogliga analyserna måste därför ges ökad prioritet.

Trots att arealen skogsmark och virkesförrådet har ökat under 1900-talet har många av våra skogsarter minskat. Det beror på att dagens skogsbruk har lett till ett alltmer likformat skogslandskap. Vidare tas för liten generell hänsyn i skogsbruket, vilket leder till brist på död ved, grova träd, våtmarker, buskar och varierande vegetationsstruktur. Miljöpartiet förordar en skogspolitik som bidrar till att skogsekosystemens naturliga funktioner och processer upprätthålls samtidigt som inhemska växt- och djurarter kan fortleva under naturliga betingelser i livskraftiga bestånd.

Vad som ovan anförts om skogliga analyser respektive skogspolitik bör ges regeringen till känna.

8. Skogsbruk m.m., punkt 3 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen om skogsgödsling. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ440 yrkande 6 och avslår motionerna 2005/06: MJ383 och 2005/06: MJ449 yrkandena 2 och 7–9.

Ställningstagande

Med lämpliga skötselmetoder skulle tillväxten i de svenska skogarna kunna öka ytterligare. Skogsgödsling är en sådan metod. Försök visar att tillväxten i vissa delar av landet skulle kunna fyrdubblas om ungskogen gödslades. Detta bör ges regeringen till känna.

9. Skogsbruk m.m., punkt 3 (mp)

av Åsa Domeij (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skogsbruk. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ449 yrkandena 2 och 7–9 samt avslår motionerna 2005/06: MJ383 och 2005/06: MJ440 yrkande 6.

Ställningstagande

I Sverige finns stora regionala skillnader i skogslandskapet i form av en mångfald av skogstyper, ägandeformer, industristrukturer samt natur- och kulturvärden. Trots stora skillnader i trädslagssammansättning, struktur och ägarförhållanden från söder till norr är skogsbruket förvånansvärt enhetligt. De lokala förutsättningarna bör spela en större roll i skogsbruket – det vinner både ekonomin och miljön på. Med lokala förutsättningar avses såväl naturförhållanden, landskapsbild och friluftsentressen som val av föryngringsmetod, hyggesavgränsning och ransoneringsaspekter.

Vidare bör utredas hur plantageskogsbruket skall kunna minimeras i trakter där detta redan är omfattande.

Kunskaperna och den praktiska erfarenheten av kontinuitetsskogsbruk är fortfarande bristfälliga. En inventering som på beståndsnivå lokaliserar och beskriver kvarvarande kontinuitetsskogar bör skyndsamt genomföras. En sådan inventering utgör ett viktigt kunskapsunderlag för framtida rådgivning till markägare kring alternativa skogsbruksmetoder.

Slutligen finns det behov av åtgärder för ökad variation och mångfald i skogsbruket samt ökade omloppstider. Det är dags för ett nytt paradigmskifte eller åtminstone en kraftfull satsning på ett diversifierat skogsbruk. Lokala förutsättningar bör få större betydelse för val av skogsbruksmetod och trädslag. Den lokala skogshistoriken inom ett område är en viktig del av ståndortsanpassningen och bör styra såväl val av trädslag som skogsbruksmetoder.

Vad som ovan anförts om skogsbruk bör ges regeringen till känna.

10. Skyddsdikning, punkt 4 (m, kd)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skyddsdikning. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ440 yrkande 7.

Ställningstagande

Skyddsdikning är en metod för att öka tillväxten i de svenska skogarna ytterligare. I områden som redan är dikade bör det vara möjligt att utan anmälan restaurera diken, särskilt i samband med nyplantering. I de fall tidigare dikningssystem påverkats kraftigt av t.ex. stora stormfällan bör ny dikning tillåtas på arealer som tidigare varit dikade. Detta bör ges regeringen till känna.

11. Plantering av skog på åkermark, punkt 5 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om plantering av skog på åkermark. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ440 yrkande 9.

Ställningstagande

Efter EU:s senaste jordbrukspolitiska beslut kommer lönsamheten i främst spannmålsodlingen att påverkas negativt. Därtill finns det också beroende på jordbrukspolitiken en stor areal trädesmark som inte får skördas. En alternativ användning av denna mark vore att återföra den till produktiv skogsmark. Detta bör ges regeringen till känna.

12. Skogsvårdsorganisationen, punkt 6 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skogsvårdsorganisationen och uppdragsverksamhet. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ440 yrkande 3.

Ställningstagande

Skogsvårdsstyrelsen bör inte bedriva konsultverksamhet gentemot skogsägarna. Det är olämpligt att uppdragsverksamhet bedrivs av en myndighet, särskilt som denna samtidigt skall utöva tillsyn över skogsvården. Risker

för jäv är uppenbar samtidigt som det finns en marknad där sådana tjänster tillhandahålls. Staten bör inte ägna sig åt näringsverksamhet. Detta bör ges regeringen till känna.

13. Trädslagsneutralt planteringsstöd, punkt 7 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om trädslagsneutralt planteringsstöd. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ440 yrkande 10.

Ställningstagande

Det som återstår av stödpaketet efter stormen Gudrun är planteringsstöd. Vi anser att detta stöd bör utgå utan styrande inriktning vad gäller val av plantmaterial. Detta bör ges regeringen till känna.

14. Skydd av skogsmark m.m., punkt 9 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ersättning för reservatsbildning. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ595 yrkande 8 och avslår motionerna 2005/06: MJ323, 2005/06: MJ491 och 2005/06: MJ523 yrkande 4.

Ställningstagande

Statlig mark utgör närmare 20 % av skogsmarken. Kristdemokraterna anser att ersättning för reservatsbildning ej skall utgå på statlig mark, inklusive Sveaskogs mark. Detta bör ges regeringen till känna.

15. Hantering av nyckelbiotoper, punkt 10 (m, kd)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m) och Bengt-Anders Johansson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om hantering av nyckelbiotoper. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ595 yrkande 9.

Ställningstagande

Efter genomförda nyckelbiotops- och sumpskogsinventeringar har det visat sig att samarbetet mellan länsstyrelserna och skogsmyndigheten om avsättningar av större nyckelbiotoper inte har fungerat i vissa regioner. Den administrativa hanteringen av nyckelbiotoper, inklusive information och samråd med markägare, behöver bli mer flexibel. Vidare måste staten ta ansvar för att det administrativa arbetet förblir rättssäkert. Detta bör ges regeringen till känna.

16. Behovet av biologisk mångfald, punkt 11 (mp)

av Åsa Domeij (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om behovet av biologisk mångfald i hela Sverige. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ449 yrkande 4.

Ställningstagande

Biologisk mångfald är inte något som skall skötas i ett län eller en landsända, utan miljömål för skogen skall regionaliseras och genomföras i hela Sverige. Detta synsätt måste också avspeglas i medelstilldelning och styrning från Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. Ett län som behöver mycket pengar ett år för skydd av ett stort område eller ett ovanligt dyrt objekt, skall kunna få extra medel utan att det omöjliggör annat skyddsarbete. På samma sätt kan varierande fördelningar mellan skyddsformerna krävas beroende på vilka marker som skall skyddas och vilka skyddsinstrument som är lämpligast och framkomligast. För ökad och bibehållen biologisk mångfald i skogen behövs ytterligare fokus på förvaltning, inte minst med tanke på klimatförändringar, fragmentering av landskapet och insikten att mycket av mångfalden är en följd av brukande. Landskaps-

och helhetsperspektiv är nödvändiga liksom att bevara omistliga värden och enskilda hotade arter inom isolerade områden. Den biologiska mångfalden måste ses ur ett socialt och kulturellt perspektiv med lokal förvaltning som en möjlighet. En långsiktigt hållbar naturvård måste arbeta med lokalbefolkning och markägare, inte mot.

Vad som ovan anförts om behovet av biologisk mångfald i hela Sverige bör ges regeringen till känna.

17. Genetiskt modifierat skogsodlingsmaterial, punkt 12 (mp)

av Åsa Domeij (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om genetiskt modifierat skogsodlingsmaterial samt exoter. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ449 yrkande 30.

Ställningstagande

Genetisk variation är en viktig del av den biologiska mångfalden, på kort men framför allt på lång sikt. Variation är viktig även när det gäller trädplanter. En genetisk monokultur är känsligare än en heterogen plantering. Genetisk förädling och kloning syftar till att samtliga planter har exakt samma genuppsättning, vilket i sig innebär en stor sårbarhet. Med tanke på de långa tidsaspekterna i skogsbruket är det viktigt att bevara genetisk variation i plantmaterialet. Därför hör genetiskt förädlade planter inte hemma i ett uthålligt skogsbruk.

Plantering av exotiska trädslag i stor skala innebär en stor risk eftersom de ekologiska konsekvenserna inte kan förutses. Vid införande av exoter finns risker att man även tar med sjukdomar och parasiter, vilka kan skada den inhemska florans. Vidare kan en plantering med exoter bli artfattig om inte inhemska arter av insekter, lavar och svampar kan finna sitt livsrum där. Miljöpartiet anser att främmande arter skall användas med mycket stor försiktighet och endast efter en noggrann riskanalys.

Vad som ovan anförts om genetiskt modifierat skogsodlingsmaterial och exoter bör ges regeringen till känna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005

2005/06:MJ210 av Ola Sundell (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regelverket för svårföryngrad skog.

2005/06:MJ323 av Eskil Erlandsson och Åsa Torstensson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ett moratorium tills vidare skall gälla för inköp av mark till reservat i avvaktan på att behov och förutsättningar för verksamheten kan bättre klargöras.

2005/06:MJ383 av Hans Stenberg och Agneta Lundberg (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kraftfulla åtgärder för att öka de skogsvårdande insatserna.

2005/06:MJ440 av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökade möjligheter att öka produktionen av skog.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skogsvårdsorganisationen inte bör bedriva uppdragsverksamhet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skogsgödslning.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skyddsdikning.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om plantering av skog på överbliven åker.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om trädslagsneutralt planteringsstöd.

2005/06:MJ449 av Åsa Domeij m.fl. (mp, -):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att lokala och regionala förhållanden skall spela en större roll i skogsbruket.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av tillämpbara analyser.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av biologisk mångfald i hela Sverige.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en skogspolitik som bidrar till att skogsekosystemens naturliga funktioner och processer upprätthålls samtidigt som inhemska växt- och djurarter kan fortleva under naturliga betingelser i livskraftiga bestånd.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att låta utreda hur plantageskogsbruket skall kunna minimeras i trakter där detta redan är omfattande.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om ökade satsningar på kontinuitetsskogar.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av åtgärder för ökad variation och mångfald i skogsbruket samt ökade omloppstider.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om skärpta ransoneringsbestämmelser.
13. Riksdagen beslutar ändra i SVL så att konventionell avverkning inte skall förekomma i svårförnygrad skog eller skyddsskog enligt motionens intentioner.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om ökad hänsyn till vattendrag i skogslandskapet.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om restriktioner kring genetiskt modifierat skogsodlingsmaterial samt exoter.

2005/06:MJ491 av Sven Bergström och Sören Wibe (c, s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utvärdering av vad den omfattande avsättningen av skogsmark till naturreservat betytt för biologisk mångfald men också för ekonomi och arbetstillfällen.

2005/06:MJ519 av Anita Brodén m.fl. (fp):

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om varje skogsägares ansvar för och egenintresse av att sköta sitt skogsföretag för långsiktig god marknadsekonomisk tillväxt.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förlängning av preskriptionstiden för olaglig skogsavverkning.

2005/06:MJ523 av Kerstin Lundgren m.fl. (c):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att i första hand avsätta statligt ägd skog framför privatägd skog till reservat när likvärdiga skyddsvärden finns att tillgå.

2005/06: MJ595 av Björn von der Esch m.fl. (kd):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om Sveaskogs roll.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att ersättning för reservatsbildning ej skall utgå på
statlig mark, inklusive Sveaskogs mark.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att den administrativa hanteringen av nyckelbiotoper
skall vara flexibel och rättssäker.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om en översyn av lagstiftningen, som kan öppna för
möjligheten till ersättning för inskränkning i brukandet inom större
fornlämningar och fornlämningsområden.